

AMBROSIA DIAMONOLOG ILI UVOD U ČITANJE AMBROSIJINA PISMA

foto: Ata Omerbašić

7 ljudi prepoznavši se u međusobno nadopunjujućim estetikama i pogledima na svijet pokrenulo je Ambrosia epopeju 14. februara 1995. godine. Igrom slučaja! A broj 7 jest u samoj biti slučaja – bar nas tako poučavaju pitagorejci iz njima znanih razloga. Ambrosia se nije udubljavala u to, već je samo djelovala pod znakom 7, uvijek dopuštajući slučaju da nas vodi s onu stranu usuda.

Stoga 7 jest sveti broj Ambrosije. I kada se u spirali mjereno vremena „zaokruži“, uvijek priziva svetkovinu, dionizijske misterije, bahanalije.

13. februara 2016, dogodila se misterija adventa trećeg „povratka“ Ambrosijine sedmice. I ona se vratila!

3 puta 7 godina trajanja. Premalo za nekoga ko u svom imenu nosi značenje božanske besmrtnosti, a izuzetno mnogo, reći će neko, za smrtnike koji nose „teret“ sedmice u prividu ovoga svijeta.

Ako bi se opet vratili Pitagori, rekli bi zlobnici: „To je to! Početak, sredina i kraj: 3 jest bit dovršenosti.“ Ostanimo sa Grcima i recimo OXI! Ni izbliza se ne nazire kraj Ambrosije – uostalom Ambrosia jest besmrtna!

Za razmjavanje te trojke pozvat ćemo se na jednog možebitnog ambrosijanca, Fridricha, koji je govorio o 3 preobrazbe: (jakog) duha u devu, deve u lava i konačno lava u dijete – stvaraoca, koje u izobilju stvorenoga i istovarenoga ubija duh ozbiljnosti, baš poput Ambrosije.

U punoljetstvu kojim odista postaje dijete, ulazeći u 4 sedmoljeće, Ambrosia nastavlja svoj paradoksalni put smrtotih vike do konačne entropije!

Kao i u prethodna tri ciklusa, taj put uvijek prolazi kroz pejzaž (landscape) šire umjetničke zamisli kojom se stalno propituje i revalorizira vlastita pozicija u pankatastrofičnom svijetu. Kakav je to, odnosno postoji li uopće subjektivni sklop, estetika, epistemologija, politika i etika u pozadini Ambrosijina vječnog opstanka kao same granice društva i njegove kulture?

Uvod u čitanje Ambrosijina pisma jest (ambivalentni, izvjesni) putokaz u „(samo)razumijevanje“ odgovora na ta pitanja. Dalje od toga teško je ići.

Zašto je *ergo* potreban uvod? Da već unaprijed (podstaknemo!?) steknemo, ma kako nejasnu "ideju" o čemu se u pohodećem radi? Ili da se objasni pozicija u nekom koordinatnom sistemu? Ili da se ukaže "put" koji treba slijediti da bi se dohvatile autorove intencije? Ili možda postoji još bezbroj razloga potrebe uvoda? Svi oni sadrže jednu pripravu koja nastoji da fokusira polje označitelja stvarajući jedan bazen "znanja" unaprijed. Situacija može ispasti paradoksalnom slijedimo li naše pitanje. Iteracijom početnog stanja uvoda idemo uvođenjem *ad infinitum*. Ispisujemo nove i nove uvode uvoda u potrazi za "znanjem" unaprijed. A ono je već u cijelosti sadržano u uvodu kao lanac tradicije na koji je pohodeće samo "nadopisivanje". Konačno, uvoda nema ili je sve uvod i kao takav on je "ogledalo" svijeta, dakle konačan.

I tako, prečicom, dođosmo do hrane "besmrtnih" Bogova. O ambrosiji su Grci sve rekli - neka bude dostatno u uvodu uvoda. Njena priroda je konačna i slučajna, iako je njeno ime neumiruće – *a-brotos*. Ono unaprijed pripada svakom pohodećem kao nenamjerno zaviještanje prethodećeg, kao neuhvatljivi trag-zapis entropiranog značenja u slijedu XAOΣ-a. Pisati o AMBROSIJINU "pismu" značilo bi pisati o svemu onome na čemu počiva naša današnja kultura pri tom dovodeći u pitanje same te temelje, kao i želju za utemeljenjem uopće. To je paradoksalan zahtjev u kome na kraju i same riječi gube svoju obavezujuću moć. Pisanje o AMBROSIJINU "pismu" bit će diamolonološko "pisanje" same AMBROSIJE.

AMBROSIA PRESS (AP): Ovaj razgovor nećemo započeti, već ćemo ga smjestiti u prostor-vrijeme, tako da dobijemo iluziju (?) njegova postojanja - od početka do kraja, ma šta oni bili. On je zapravo hipotetički do trenutka kada se pojavi pred Vašim očima. Onda djeluje kao stvaran, jer sadrži znakove koje na neki način svi razumijemo ili prepoznamo. Tako da možemo zanemariti da on možda nikad nije održan (o čemu nemamo nikakvo svjedočanstvo), i sad ga smatrati (kao Izvor) historijski relevantnim za neki skup informacija.

ORIJENTACIJA I FIKCIJA – ESTETIKA

Govorimo o neizvjesnosti ovog razgovora. Koliko neizvjesnost uopće ima mjesta u djelovanju AMBROSIJE?

AMBROSIA: Neizvjesnost treba prevesti - nedorečenost, nezavršenost, čak nejasnost; nemamo mogućnost prekinuti Tok (the Flux) iako ga stalno „prekidamo“ stvarajući mala polja izvjesnosti koja nam služe za orijentaciju. Proizvoljno izaberemo skup označitelja dajući mu povlašteni status za neku internu svrhu – koja, uzgred budi rečeno, ponekad, kod nekoga, ima pretenzije nadilaženja svoje ograničenosti – pri tom uvijek ostajući svjesni njegovog statusa privremenosti, njegove entropije. Tako su i naši „artefakti“ – kompleksi – mašine riječi, zvuka, slika, pokreta, materijala – tek slučajni rascjepi (ruptures) u neprestanom toku (flux) univerzuma i sredstva „orijentacije“ u multidimenzionalnom prostor-vremenu. A u sferi proizvodnje tih „artefakata“ Ambrosia je *bricoleur*.

AP: Pomenuli ste orijentaciju - ona ipak zahtijeva da se definiira neko mjesto, pozicija prema kojoj ili od koje se orijentirate?

A: Orijehtaciju stavljamo pod navodnike. Nema povlaštenog mjesta s kojeg nastupamo – mjesta Subjekta, kao što bi bio Autor, Umjetnik, ili Kreator. Stoga jesmo u socijalnom kontekstu i okruženju *kvazi-umjetnici*, ako je već potrebno u svijetu formaliziranoga-preko-zvanja odnošenja, definirati naše mjesto, ali je možda u biti približnije reći *istraživači beskraja*, ili (preciznije) *istraživači (beskraja) katastrofičnih mogućnosti ovoga svijeta*.

S druge strane ne interesira nas nikakva ideologija i *ismi*, osim kao što sad govorimo o *ambrosianismu*. Dakle, ne „stvaramo“ kao otpor ovome ili onome, kao apologiju ovoga ili onoga. Ne postoje ishodi, svrha i ciljevi (tako ljubljani u tehnokratskom imaginariju ideologije *gouvernementalitija*) s onu stranu same kreacije: interesuje nas čin kreacije kao takve - *l'art pour l'art* – ako tako postaje štagod jasnije – odnosno razbijanje ovoga i iz fragmenata sastavljanje novoga svijeta, igre poradi.

AP: Znači, vi se ipak na neki premda kompliciran način orijentirate?

A: Naravno! Da bi uspostavili privremenu iluziju smisla, uživajući u toj „liminalnoj“ zoni (dis)harmonije i „ljepote“ temeljeno dovoljnoj samoj sebi U svakom slučaju orijentacija znači odrediti se za zidanje kula u zraku.

AP: To znači da ni smisla nema?

A: Ima pitanje o smislu, koje ljudi u susretu sa Ambrosijom gotovo uvijek postavljaju, sami sebi ili nama. I tako *volens-nolens* participirajući u Ambrosijinim misterijama.

Dalje od toga u traženju smisla nemoguće je ići. Ne postoji ni *poiesis* ni *techné* zaustavljanja ili kontroliranja Toka. I znanstvene i religijske pa i političke spekulacije nisu ništa manje iluzorne u svojim ideološkim stajalištima o Toku, smislu i orijentaciji.

AP: Ako nastavimo slijedom misli kojim smo započeli, možemo doći do zaključka da su onda ideje i principi o kojima ovdje razgovaramo i koji su osnova vašeg djelovanja, upitni u svom smislu ili, kao temelj kule u zraku, čista fikcija?

A: Fikcija je totalna fikcija. Ne postoji ništa izvan nje. Odnos prema realnosti je uvijek nekakvo posredovanje u radu oblikovanja (*lat fingere*) te realnosti. Zašto bi naša, u tom smislu, bila nešto drugo? Ona međutim nije utopija niti je ideal, već realna – postojeća premda privremena alternativa stvarnosti.

AP: Vi zapravo ne vjerujete u mogućnost ostvarenja vaših “ideala”?

A: Ako nastupamo sa pozicija znanja, vjerovanje je njegov deficijentni modus, štaviše, u sebi sadrži čistu negaciju onoga šta bi bio objekt znanja. Ovdje nije riječ, dakle, o vjerovanju, već o jednom specifičnom uvidu – znanju fiktivnog stoga istinitog realiteta.

MISTICIZAM I ELITA - EPISTEMOLOGIJA

AP: Odavde slijedi samo korak do misticizma - govorite, čini se, o postojanju neke druge stvarnosti, o uvidu...

A: Ako ne čitate navodnike ili između redova, veoma nam je lako imputirati misticizam; mnogi to i rade. S druge strane, ono što izgleda kao takvo, vjerovatno je takvo – samo se može postaviti pitanje stepena te vjerovatnoće. Ovo što govorimo, a čini se i ono što radimo i doima se kao manifest(acija) nekog kulta. Istina je, ne odričemo se, dakle, iskustva neke vrste misticizma – treba ipak moći uvidjeti nešto drugo. Treba pročitati ili napisati drugu riječ. Ambrosia (ne)svjesno pluta između (o)kulta i umjetnosti. No gdje je uopće granica između toga dvoga?

AP: To vas upućuje na ezoteriju, zar ne, koju čine oni koji mogu činiti takve stvari?

A: Elita nije samo produkt uvida – ona je embrion onoga što dolazi, ne posrednik. Ona je jednakost među nejednakima, istost među različitostima unutar i spolja. Ona je krug svjesnih, bazična *komunikacijska zajednica*, Praslika Organizacije i Entropije – XAOΣ-a, ona je kvant Globalne Katastrofe, Apokalipsa njene nužnosti. Ona je nužnost koja proizlazi iz potrebe djelovanja. Neka nam bude oprošten ovaj pathos. Da, mi jesmo, bez imalo opiranja toj etiketi, elitistička organizacija – ali ne zatvorena, uopće ne zatvorena! Štaviše, vizija (fantazija) AMBROSIJE je širenje komunikacijske osnove, komunikacijske zajednice sposobne da prihvati savremene načine egzistencije.

GLOBALNO VS. TOTALITARNO – POLITIKA I ETIKA

AP: Vaš odgovor pruža veliki broj mogućnosti nastavka našeg razgovora. Podimo otpozada. Savremeni načini egzistencije?

A: U svijetu smo moguće multilateralnosti i multidimenzionalnosti, multipliciteta, a porobljavamo se bipolarnošću mišljenja i djelovanja, svodeći sve na *mi-oni* (ma kojim Subjektom nadomjestili u ovo mi ili oni, umjetnici-publika, recimo). Stoga naš koncept „savremenih načina egzistencije“ – primijetite ovdje plural – može biti potpuno pogrešno shvaćen u svojoj fantazijskoj nakani. Reći ćemo: Svijet misliti globalno – ne totalitarno, djelovati globalno – ne totalitarno. Osloboditi se tla i veze sa „zastarjelim“ načinima života i mišljenja – ne sa tradicijom. Prepoznavati ono što Vrijeme – Tok traži da bude prepoznato. Ovo je etički izazov – ovo je moranje koje zahtijeva samopotiranje, napuštanje sopstvenih paradigmi. To je preokret – *katastrophē*, o kojoj se govori.

A sad promislimo ovo što smo pokušali reći. Zastupajući globalizaciju nasuprot totalitarizma kreiramo ograničena područja mutipliciteta koja, uprkos (neo)liberalnoj komodifikaciji, legalizaciji, tehnokratizaciji, pa i emancipaciji ljudskih odnosa i praksi kao totalitalizirajućeg projekta ekono-političkih svjeskih elita, upravo bazirajući se na multilateralnosti i multidimenzionalnosti svijeta, omogućuju komplementarna, transideologijska, multimedijalna i interdisciplinarna djelovanja istovremeno zadržavajući dijelom vlastiti (individualni i/ili kulturni) integritet, a dijelom transformirajući ga u skladu potrebama multipliciteta.

Odričući se s druge strane veze sa tлом i „zastarjelim“ načinima života i mišljenja ne impliciramo ideju hegelijanskog historicizama u kojem postoji povijesni progres ka apsolutnom: riječ je samo o odricanju ideološke utemeljenosti u naslijeđene simbole lokalne moći i otvaranje multiplicitetu i polivalentnosti vlastite egzistencije. Pri čemu, u takvom kontekstu tradiciju smatramo pismom koje je u modusu polifonog nadopisivanja u skladu sa multilateralnosti i multidimenzionalnosti svijeta.

Stalno samopotiranje, napuštanje sopstvenih paradigmi Ambrosia čita kao istovremeno napuštanje stalno otvarajućih komfornih zona i (neo)liberalizirajućih ispražnjavanja

multipliciteta sopstva u univerzalnog „čovjeka jedne dimenzije“ i ideološko vezivanje za uvijek pomjerene prostorno-vremenske čestice nekog *locusa*.

U ovom međuprostoru Ambrosia gradi osnovu Pankatastrofe, kao globalnog preokreta u novim paradigmama komunikacije svrsishodnim savremenim načinima egzistencije. Tražimo pismo na kojem se ona gradi. To je zajednica na koju mi mislimo – zajednica istraživača alternativnih mogućnosti o kojima još ništa ne znamo.

AP: Ako je zadatak širenje te zajednice istraživača alternativnih mogućnosti, da li je onda cilj uspostavljanje neke nove organizacije društva i društvenih odnosa, zasnovanih na tim alternativnim mogućnostima?

A: Ako preokret shvatite doslovno, onda ga politički možete tumačiti kao revoluciju – politička alternativa preuzima vlast i tako postaje dominantna. U istrošenosti svih poznatih revolucionarnih principa i ideologija, preokret na koji mi mislimo jest preokret u poimanju, između ostalog, i samog tog preokreta – alternativna mogućnost je mogućnost simultanosti u multiverzumu.

Dakle, ovdje nije riječ o utopiji, novom društvu više ili manje post-destruktivnom definiranom i strukturiranom prostor-vremenu, tj. mjestu koje tek treba doći; već o slučajnim intervencijama u Toku, koje se baš poput subatomske čestice pojave niotkud, obznane svoje postojanje, malom broju povlaštenih znanstvenika i iščeznu nigdje. Riječ je o velikom prostor-vremenskom nizu gotovo nezamjetnih utopija u kojima se Ambrosija ovaploćuje, aktualizira i deaktualizira, teritorijalizira i deteritorijalizira, ostajući u među prostor-vremenu tek (puka) energetska mogućnost te aktualizacije, ona je rekosmo, neka vrsta kvanta globalne katastrofe. To je temelj njenog političkog djelovanja.

AP: Dakle, vi ipak djelujete politički? (Dakle vaše akcije su ipak političke?)

A: Ne postoji akcija koja nije politička – ne postoji *praxis* koji nije politika *par excellence* – Grci nas tome poučavaju. Premda „prirodno“ smještena u domenu *poiesisa* – proizvodnje, napose umjetničke proizvodnje, Ambrosija kao prikaza, odnosno u performativu, kao prakticirana jest aktualizirani kratkotrajni (privremeni) *polis/demos* u okupiranom (zaposjednutom) prostoru (neo)liberalne antipolitične hegemonije.

A: Međutim mi nismo politička organizacija, niti imamo politički program osim ako se naša fantazma integriranoga svijeta kao foruma prepoznatih i priznatih (recognized) i ravnopravno prakticiranih različitosti do maksimalne entropije ili toplotne smrti svijeta ne smatra takvim. S onu stranu toga, mi ne nudimo nikakvu političku opciju.

Ponovimo, mi samo istražujemo i igramo se, manipuliramo sa mogućnostima, u jednom dvostrukom pokretu kreiramo/rušimo alternativne stvarnosti.

AP: Dakle Ambrosija u suštini manipulira s publikom?

A: Sve zavisi od perspektive iz koje posmatrate. Manipulacija nema samo pejorativan smisao. Ona je nužno sredstvo kreiranja. Ona je neka vrsta međuigre manipulatora i izmanipuliranog. Pravac i ugao posmatranja, kontekst u koje je smješteno, čine samo

dio sveukupnog aspekta pod kojim nam se nešto pokazuje. Često gubimo iz vida sopstvenu moć projiciranja, koja, ne neki način (prije frojdovski nego kantijanski), a priori leži spram našeg opažanja. Nije stvar da kažemo šta nešto što se pokazuje, onako kako se pokazuje, znači ili možda simbolizira, već kako mi vidimo to što se pokazuje. Mi, zapravo, vidimo ono što hoćemo (svjesno ili nesvjesno) da vidimo. Te, ma u kakav kontekst postavili ono što treba da se pokaže ili, bez obzira njegov oblik, ono će uvijek biti onakvim kakvim ga mi vidimo - projiciramo. Bez našeg poimanja simbol je tek slučajan, čak traumatičan, predmet u nespoznatljivoj vezi sa onim što se pokazuje. Sa one strane naše moći saznanja on uvijek postoji kao slučajno, te se kreacija načina onog što se pokazuje uvijek može smatrati slučajnom. Spram nas svaka kreacija je slučajna. Ja sam, dakle, (publika je) kreator onoga što vidi (m). (Ja) publika, svjesno ili nesvjesno, pristaje(m) na manipulaciju, prihvatajući kontekst i oblik koji uobičajeno proizlazi iz prikazanog.

Drugim riječima: vidimo – nešto je sačuvano. U isto vrijeme, sačuvano hoćemo da rušimo; intuicija nam govori: „Mi to moramo rušiti!” Tranzicija takvog razmišljanja proizvodi *publicum* koji traži senzaciju. Upoznavanje traje. To dozvoljavaju umjetnost i kultura u svojoj infantilnosti i nedorečenosti. Od njih se traži da budu i/ili provokativne i/ili zabavne. Pretpostavimo da krećemo – „pružajući svoje tijelo umjetničkom činu“ – od naopake koncepcije, koristeći je kao nadogradnju sopstvenog stanja u bilo kojem postojećem kontekstu. Dakle, mi zauzimamo „poziciju”. Koliko je moja (naša) „pozicija” različita od tvoje (vaše) „pozicije”? Možemo govoriti o interpretaciji kao jedinoj hipotezi iz vokabulara kojim se koristi savremena umjetnost. Nejasnoća interpretacije guši samu interpretaciju. Njezino rasvjetljavanje je guši također.

AMBROSIA tako interpretira AMBROSIJU pokušavajući izmaći tradicionalnom poimanju znaka kao nominacije stvarnosti. Kao riječ ona nije puki naziv. Nema definisan referent. AMBROSIA se upisuje u simbolički registar igrom konstrukcija zadatog smisla. Ostavljeni tragovi oslikavaju mapu mogućih značenja vječno ironizirajući “nastale” priče. Kao prokazivanje “agrikulturne” vezanosti simbola za tlo, AMBROSIA je nešto više od puke kombinacije elemenata”.

Cijela „stvar Ambrosije“ je u tome da se razbiju ti modusi uobičajenog pristupa, uobičajenog tumačenja prikazanog, da se razbije igra manipulacije. Možda je to put do nove komunikacije, odnosno zajednice, društva, svijeta zasnovanih na njoj, ali mi o tome nemamo nikakvo znanje

AP: Doima se na kraju ovog diamonologa da je prije nego umjetnički i kulturni kolektiv, Ambrosia nekakav granični kulturalni fenomen, koji i postoji i ne postoji, koji je i zamjetan i nezamjetan, koji proizvodi i razara, ima i nema publiku, društveno-politički je svjestan i ignorantan, i mogli bi sad ići u nedogled s ovim graničnim stanjima – kako se u konačnici Ambrosija odnosi prema takvom stanju (vlastitih stvari)?

AMBROSIA je svjesna da je ona sljedeća civilizacija koja će uvijek i iznova biti uništena. Zbog tog očišćenja i važnosti trenutka u kojem pripadnost ni jednog trenutka

nije sporna, pa radilo se o sektu, masonima, mafiji ili obavještajnoj službi, fanatizam i potpuna ravnodušnost su jednaki. Shvatajući sebe suviše ozbiljno, AMBROSIA se javlja kao utvara ili sjenka svih neusiljenih pokušaja u umjetnosti. Takvo načelo nosi nespokoj, izazivajući stalno propitivanje. Međutim, upravo u fenomenologiji tih pitanja i odgovora, u *poiesis*-u njenih artefakata, u „pisanju svoga teksta“, pojavljuje se Ambrosia – kao nepobitan off-FAKT – (arhe) pismo, koja permanentno oscilira, disonantno i beskompromisno, uvijek nesamjerljiva samoj sebi i vlastitoj okolini.

S druge strane Očarani privlačnošću teksta i njegove kontinuirane egzistencije, radosni smo što možemo polučiti nečiji uzdah, jer znamo da nuđenje uvijek polučuje uzdahe; manje ili više nadahnute i svjesne. I jedino u kontekstu nuđenja AMBROSIA BIĆE može pružiti i osjetiti. Ovakva stimulacija zadovoljstva (koje u igri jednostavno zaboravlja koliko je bolno) objašnjava koliko je dijalog -- monolog nemoguć i paradoksalan u vremenu kada pozicija i iščekivanje tjeraju jedno drugo u zagrljaj. Zbog toga, nastavljamo pisati Ambrosia dijamonolog u beskraj, do konačne entropije.